

Oinarrizko errenta

Eskubide eskean oles egitera derrigortuak

Langabeziaren gorakadak eta langabezia saria agortzeak, milaka herritar administrazioaren laguntzen menpe utzi ditu. Baina laguntza hori jasotzeko baldintzak gogortu nahi dituzte gobernu autonomikoek. Eztabaida segituan piztu da, oinarrizko errenta eskubidea den arren, eskean ibili behar izango baitira asko eta asko.

URKO APAOLAZA

ARGAZKI PRESS / JON HERNÁEZ

Kontzentrazioa Bilbon, Eusko Jaurlaritzako delegazio aurrean, murrizketa sozialak salatzeko.

AZKENEKO LANGABEZIA DATUAK ez dira batere onak izan Hego Euskal Herrian. Espainiako Lan Ministerioak argitaratu zituen iraileko emaitzak eta 2.388 pertsona gehiago inskribatu ziren langabeziaren zerrendan. Zerbitzu eta kontratuetan sasoian

sortzen duten desoreka garaia igaro ondoren, errealitateak gogor astindu du —beste behin ere— lan merkaturak, eta azkenaldiko murrizketa sozialek langabeziaren igoeran zerkusi handia dutela onartu behar izan dute arduradun politikoek. 2008ko abuztuaren krisia lehertu

baino pixka bat lehenago, 107.000 langabetu zeuden lau lurraldeetan; hiru urte geroago 184.524 euskal herritar daude lanik gabe. Ipar euskal Herrian, aldiz, 2011 hasieran 17.000 lagunetik gora ari ziren lana bilatzen, Baionako Merkataritza eta Industria Ganberaren arabera, lan

egiteko moduan diren biztanleen %8,4.

Datu orokorren itzalean igaro ohi den beste informazio esanguratsu bat ere egin zuen publiko Espainiako Lan Ministerioak: langabezia saririk gabe dauden pertsonen kopurua. Hala, 112.362 lagunek dute gaur egun dagokien “paroa” bukatuta, langabetu guztien %61a. Portzentaje horren bilakaera goranzkoa izan da azken urteetan (ikusi beheko grafikoa), epe luzeke langabetuak gero eta gehiago baitira. Ondorioz, handitzen ari dira eskusio soziala jasateko arriskuan dauden pertsonen kopurua eta oinarrizko laguntza ekonomikoa behar dutenena. LAB sindikatuak berriki egindako kalkulu baten arabera, hego euskal herritarren %19a pobrezian eta sozialki baztertuta egoteke zorian legoke, Europar Estrategia 2020 programaren baitan harturiko datuak kontuan izan da behin behin.

Guraizeak oinarrizko errentari

Testuinguru horretan, berebiziko garrantzia dute gobernu autonomikoek ematen dituzten oinarrizko errentek, normalean 650 euro eta 900 euro inguruan, seme-alaben arabera. Nafarroan oinarrizko errenta lortzeko eskaerak bikoiztu egin dira azken urteetan eta 2011n 9.299 eskaera jaso dituzte. Errenta ordaintzeko arazoak izaten ari da Nafarroako Gobernua; aurtengo eskaeren erdiak oraindik ez ditu aztertu eta bost hilabeteko atzerapenez ari da ordaintzen.

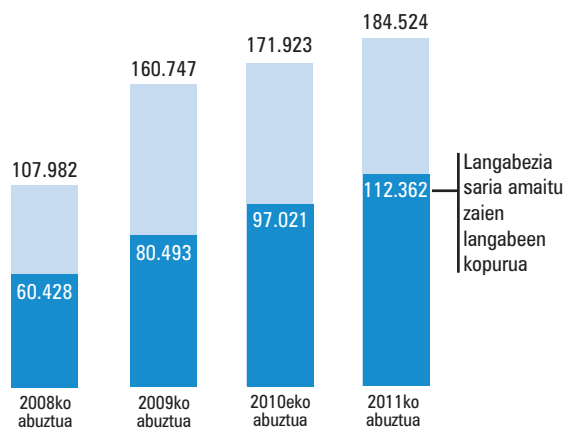

Langabetuen asanbladak Barakaldon egindako parodia, bazterketa soziala eta pobreziaaren kontra protestatzeko.

EAEko kasuan, Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DBE) ematen du Eusko Jaurlaritzak. Errenta honen inguruan eztabaida bizia sortu da. Enplegu eta Gizarte Gaietako sailak diru-sarrera hori erregulatzen duen legea erreformatzeko proiektua mar txan jarri baitu. Aurten 55.020 lagun ari dira jasotzen diru hori –iaz baino %13 gehiago– eta erreforma aurrera ateraz

gero horietako 2.500 inguru kanpoan geratuko lirakeela salatu dute pobreziaaren kontrako kolektiboek, hiru urtez herri berean errol-datuta egoteko baldintza ez dutelako betetzen, batez ere. Gemma Zabaleta sailburuak azaldu duenez erreformak ziurtatu nahi du lan egiteko aukera duenak errenta ez kobratzea. Sailburuaren iritziz babes sozialeko sistema “kiebran dago”, bere ustez sostenga ezina delako. Zabaletaren saila aspaldi hasi zen laguntza sozialetan egon litezkeen balizko “amarruak” pertsegitzen. Urte hasieran 6.200 lagun geratu ziren laguntza jaso gabe, Jaurlaritzak kasu guztiak gainbegiratu zituelako eta irregulartasunak topatu zituelako, horietako gehienek dirua jasotzeko

Langabetuak Hego Euskal Herrian

Langabetuarentzako mikro-gida

LANGABEZIA SARIA ZEINEK ESKA DEZAKE?

Paroa kobratu ahal izateko bi baldintza nagusi bete behar dira: legalki langabezian egon eta gutxienez hamabi hila-betez kotizatu, langabezian geratu aurreko sei urteetan.

ZEIN DIRU-KOPURU KOBRATZEN DA?

Lehenengo sei hilabetetan, langilearen oinarri arautzailearen %70 jasotzen da. Hortik aurrera %60a jasoko du langileak. Oinarri arautzailea kalkulatzeko azken 180 egunetako kotizazio oinarriak eta kontingentzia profesionalak gehitu eta 180 zenbakiaz zatikatu. Dena den, badaude gutxiengo eta gehiengo batzuk: 2011n sariaren hileko kopuru minimoa 497 euro da (seme-alabarik zaintzan ez izanez gero) eta maximoa 1.397 euro (bi seme-alaba edo gehiago zaintzan izanez gero).

Kopuru gordinari bi kenketa egiten zaizkio: Gizarte Segurantzaren kotizazioa eta IRPFaren erretentzioa.

ZENBAT IRAUTEN DU SARIAK?

Azkeneko sei urtetan egindako kotizazioaren arabera irauten du sariak. Esaterako, 360-590 egun artean kotizatuta izanez gero, 120 eguneko saria jaso liteke (lau hila-bete) eta 2.160tik gora kotizatuta izanez gero 720 eguneko saria (bi urte gehienez ere).

HAMABOST EGUN ESKAERA EGITEKO

Dagokien langabezia saria jaso nahi duenak enplegurako bulegoan izena eman beharko du, lan bila dabilela ziurtatzeko, eta hamabost egunen buruan egin beharko saria jasotzeko eskaera.

NORK DU LAGUNTZARAKO PRESTAZIOA JASOTZEKO AUKERA?

Langabetu batek ez badu langabezia saria jasotzeko adina egun kotizatu, subsidio edo laguntza prestazioa eska dezake; Espainiako Gobernuak administrazioak ematen du. Horretarako, beharrezkoa da gutxienez hiru hilabetez (seme-alabarik izanez gero) edo sei hilabetez (seme-alabarik ez izanez gero) kotizatzea. Kasu haue-tan, laguntzaren iraupena eskala honen bidez kalkulatu-zen da: 90 eta 119 egun kotizatuta izanez gero, hiru hilabeteko laguntza; 120 eta 149 egun kotizatuta, lau hilabeteko laguntza; 150 eta 179 artean kotizatuta, bost hilabete; 180 egun edo gehiago koitizatuta, baina zaintza-ardurarik gabe, sei hilabete, eta zaintza-ardure-kin 21 hilabete.

Laguntza hau jasotzeko eskubidea ere badute langa-bezia saria agortu eta zaintza-ardurak dituzten pertso-nek edo 45 urte baino gehiago dituztenek (seme-alaba-rik izan ez arren). Edonola ere, laguntzaren iraupena 18 eta 30 hilabete arteko izango da.

Beste zenbait kolektiborentzako laguntzak badaude. Hala nola, kartzelatik irten direnek, genero biolentziaren biktimek eta abar. Langabezia laguntza zabalduena 52 urtetik gorakoentzako da, euren lan bitiztan sei urtez kotizatuta izan behar dute, hala ere.

Laguntza honen diru kopurua urtero eguneratzen da. 2011n hilean 426 euro dira.

Daniel Udalaiz

eskubidea berreskuratu zuten baina.

Urriaren 18an Eusko Legebil-tzarreko Gizarte Gaietako batzor-dean onartu zen DBEa lortzeko baldintzak aldatzea, PSEren eta PPren babesarekin. Egun berean Euskal Herri osoko ehun gizarte eragile baino gehiagok (sindika-

tuak, alderdiak, langabetuen asan-bladak, arrazakeriaren kontrako taldeak, auzo elkarteak, pobrezia-ren kontra sareak...) atzera egiteko exijitu zioten Eusko Jaurlaritzari eta salatu zuten baldintza berriek "pobrezia kriminalizatzea" dutela helburu.

Aurreikuspen guztien arabera,

langabeziak gorakada nabarmena izango du datozen hilabeteetan. Negu gorri honetan lanik gabe gera litezkeen milaka herritar, behin lan-gabezia saria agorturik, eskubidea dena eska-tzeko *oles* egitera joan beharko dira adminis-traziora. ■

G-PUNTUA

www.gpuntua.com

final-laurdenak

2011ko Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa

HONDARRIBIA

2011-10-29 Jostaldi pilotalekua / 17:30

Bertsolariak:

AITOR SARRIEGI, ALAI MARTIN, IÑIGO IZAGIRRE, AMAIA AGIRRE, NAHIKARI GABILONDO, HARITZ CASABAL

IDIAZABAL

2011-10-30 Igaondo pilotalekua / 17:30

Bertsolariak:

JON MARTIN, UXUE ALBERDI, NEREA ELUSTONDO, AINHOA AGIRREAZALDEGI, FELIX ZUBIA, OIER AIZPURUA

